

ACC. N:R M. 14303: 1-2.

Landskap: Skåne Upptecknare: Aug. L. Nordgren, Annelöv
Härad: Onsjö m.fl. Berättare: " " " "
Socken: Hallaröd m.fl. Berättarens yrke: cykelreparatör
Uppteckningsår: 1954 Född år 1882 i Hallaröd

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Minne av arbete s. 1-7.

LUF 90

Skriv endast på denna sida.

ACC. N:R M. 44303:1.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

L. U. F. 90. Minnestavlor.

Under 1800 talet och även i början på 1900.
fick man rätt ofta i hemmen på Landsbygden
se små tavlor, dels som minne av någon
födelsedag, eller och som minne från bröllops-
dag, eller begravning. Det största antalet av
dessa tavlor var handmålad, eller målade
i svartkrita eller luth, under senare åren
på 1890 talet och även deromkring började
man även använda järntryckta tavlor
som endast var att i sylta nämna och årtal,
verser m. m. efter eget val. Under årens lopp kom
fram på många, skilda platser i Skåne
sådant väggpapper, över både födelsedagar
bröllop och begravning. Den vanliga hemin-
ningen på alla tavlor, var stycke, i ett hem
samt hade många tavlor på väggarna, såde
man merendels att de hade fullt av stycke på väggarna.

Luf. 90

1

Man benämnde födelsedagskavlar för födelse-
krans, myrenedels, samt för begravning, begrav-
ningsminne. De mest förekommande kavlar
var över födelsedagar och begravning, de som
förekom vid bröllop var ju utförda i särskild
sångtidsställning, de första kavlar var i regel
målade i vitt färg eller svart krita, även
tuck förekom, med vattenfärg målade man
födelsedagskransar, lysning, bröllop, dessa
färgades i glada färger, rött, blått, grönt, som
de mest från brudande färgerna, det var mest
motiv av rosor, samt även inslag av blommor
med dalamotiv, och egna kompositioner, med
en mängd variationer och försköningar. Födelse-
dagskransarna hade ju formen av en krans och
var gerna dekorerade med röda rosor och halvt
utslagna knappar med grönt blomfoder, samt
stamn och ärtel, präntad i skin skrivning.

Broderade tavlor har jag sett någon en-
staka, men de görs ommer rätt sparsamt
ute i byggnad, uppklistrat material med pappers-
blommor eller syg, görs som mest bland ungdomarna
när de skulle gratulera varandra. I bländ
var tavlor utströdda med englar som blåste
i långa trumpetor, smygnas av skuggiga
skuggor, även små väpna blommor, i färger blått
grönt, och rätt försom beroende på vad de-
korationen hade till syfte, brudens myrten-
krona tog man merendels vara på en tid efter
bröllopet, men den torkade med tiden, så någon
insamling av en myrtenkrona, var en sällsyndhet
som det skulle ens förekomma, då har kärarbete
mer värdat, och förvarats i ram och i askar
med glaslock. Man har varit dum nog, att under
årens lopp inte tillvarata någon enda av dessa
tavlor, som alltid anses som värdefulla, och ofta

vid auktionens tillfälle kastats ut som värdelessa
skrifter, annorlunda är det nu, då man nästan snart
får söka med ljus och lykta för att finna några
av dessa tavlor, jag berättade en auktion förra
året och fick då se en sådan tavla bland några
andra, och tänkte då köpa den men den gick till
storkhuset, istället för att gå under klubban.
Men under detta år skall jag låta komma en följa
nå, ut i bygderna kan man inte annat stå på
man ju alltid plåta en hel del värdefulla föremål.
Kanske jag kan ha tur om att även komma åt nå-
gon tavla.

Tavlornas placering.

Minnes tavlor. Hängdes i början upp i
ett fint rum storkammaren eller salen som
den ofta benämndes, men de hängdes även upp
i det dagliga rummet, de hängde vackert vis
stänklut uppe. Ja i många hem hade man tav-
lor av skilda slag, bland andra skilda motiv ur

gjesu sin suligt biblisk berättelse i nya testa-
mentet. Vidare hade man gerna ett eller flera
porträtt av kungl. högt heder, från något av de
Europeiska furstehusen, den Ryske Kejsaren och
Kejsaren av Österrike, och Kungen och Dräktingen
av England likaså. Härda till de mest vanliga kan-
torerna i hemmen. Omkring sekelskiftet kom ju
Ählan & Holm med en aftryckt karta över Svenska
Kungafamiljen, denna karta gjorde sin entré i många
hemmen numera sämsynt. Måladde hvar der kan
jag inte påminna mig ha sett ute i bygderna
i Mellersta eller Västra Skåne, under de år jag
 varit med, sen 1880 talat. Ävenså att dylika min-
nes kartor varit placerade i kyrkan, i så fall
skulle dock ju vara i Sakristian eller i korvet
men jag ^{har} aldrig sjölu sett till någon sådan
karta i någon kyrka, eller hört någon äldre per-
son nämna något derom.

Tillverkare av minnestavlar.

I från^x Färingtofta socken der jag varit bosatt en 10 års tid före och efter sekelskiftet, minns jag att Ortsbefolkningen talade ofta om en gammal målare som gick under namnet Knutten, han bodde i en by som hetter Klivastorp och som berättats för mig så levde och verkade han derstädes omkring 1870-90 talet, enligt utsaga skulle han vara en konstnär i så kallad Åmoga-målning, och antitades även till målning av minneskransar för födelsedagar, samt Begravningsminnen, målade i svartkrita, dessa tavelmålningar var ju mera som tillfällighetsarbete, det förskam.

^{xx} I stora Rörum fanns även en så kallad konstnär under 1890 talet, en J. d. Skallin^(Rosenquist), som sysslade med lite av varje, bland annat dekorationer på trä möbler m. m. Han sysslade även med lite tavelmålning av det här svenska slag, mest till

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

6.

x H. Åbo lnd.

xx Fröster lnd.

ACC. N:R M. 14303: 7.

Födelsedagar, Lysning, Bröllop, o. dyl. När man
varje socken hade någon person som satt inne
med konstnärliga auktor, och som på detta sätt
försökte att förbjuda en extra slakt till sitt
uppehälle. Även Hågerids socken hade sina
Hållare och dekoratörer under 1800 talets slutskede.
Bland dem var en målare Holberg som dog på 1930 talet
vid 80 års ålder. Vi hade även en f. d. Hållare vid
namn Hild Klänsson som omkring åren 1890-1910 sysslade
med målning av skilda slag, även då små dekora-
tioner, och en o. annan tryckningskavla och så.
Man kunde även under åren omkring sockelstiftet
och dess efter för köpa färdiga tavlor som endast
var att ifylla och iurarna. Dessa kunde köpas
i äldre bokhandel. Samt var det gånge bevar-
ningskort även hos, de som sålde Lik bister.
Dessa köpta Minnes tavlor, var ofta, enda bevarat
att endast ifylla namn och årstal.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

7

x Frostas bol.